І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 37. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 25-го ЛЮТОГО 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 25, 1959 No. 37. VOL. LXVI.

АФП — КІО ЗАКЛИКАЄ УХВАЛИТИ ЗАКОН ПРО 35-ГОДИННИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ

Сан Хуан, Порто Ріко. — Виконна Рада Американської Федерації Праці-Конґресу Індустрійних Організацій ухвалила резолюцію, в якій домагаються, щоб Конґрес ЗДА „поробив негайні кроки" в тому напрямі, щоб ухвалити новий закон про 35-годинний тиждень праці, прийнявши відповідну поправку в федеральному законі про працю. Так само рада прийняла ухвалу про орґанізацію порторіканських шоферів і магазинових службовців, чим виступила проти голови спілки шоферів Джеймса Р. Гоффи, який почав на острові Порто Ріко організувати цих робітників до своєї організації. Дехто побоюється, що Гоффа відповість на цей виклик загальною війною проти АФП-КІО і почне на всьому континенті вести підривну війну проти окремих відділів АФП-КІО, перетягаючи окремих членів до своєї організації. Виконна Рада ухвалила ще такі резолюції: (1) Критикувала економічно - фінансову політику уряду през. Айзенгавера, яка змагає до поборювання інфляції. На думку робітничої організації головною ціллю повинно бути створення нових варстатів праці та збільшення економіки, зліквідування безробіття; (2) Призначити 750,000 долярів на кампанію в найближчих 6-ох місяцях для збільшення числа членів між промисловими умовними робітниками, так званими „білокомірцевими" працівниками; (3) Скликати конференцію з членів законодатних установ на те, щоб обдумати способи, як зменшити число безробітних. Ця конференція має заступити плянований недавно Волтером Рутером плян походу безробітних на Вашинґтон, щоб змусити Конґрес і уряд до акції для ліквідації безробіття. (4) Виконна Рада АФП-КІО домагається „дипломатичної ізоляції" Домініканської Республіки так довго, поки диктаторський режим Трухілльо не буде заступлений демократично вибраним урядом. В резолюції про скорочення 40-годинного тижня праці на 5 годин говориться про те, що заробітна платня робітників повинна бути така сама як при 40-годинному тижні праці, або навіть ще й більша. На думку Джоржа Міні автоматизація праці та інші технологічні поліпшення так зредукували потребу людських робочих рук в промислі, що можна осягнути одночасно і коротший тиждень праці і збільшену платню без збільшування цін на товари.

ЗДА і Мехіко будують греблю на ріці Ґранде

Акапулько, Мехіко. — ЗДА і Мехіко 20-го лютого погодилися на тому, щоб спільними силами збудувати греблю Діяблльо на Ріо Ґранде, 150 миль на захід від Сан Антоніо в Тексасі. Про це порозуміння повідомляється в спільній заяві, підписаній обома президентами Айзенгавером і Адольфом Льопезом Матеосом. В цій заяві ґовориться про те, що „зустріч в Акапулько була зустріччю двох приятелів", і що „обидва президенти розуміли себе взаємно із пошаною ставилися до себе від самого початку". Вони є рішені і надалі продовжувати цю співпрацю в спільних проблемах через свої уряди і через міжнародні організації. Сподіваються, що президент Айзенгавер проситиме Конґрес, щоб ухвалив ту частину видатків, які треба видати на будову греблі Діяблльо, що має коштувати 100.000.000 долярів. Нова гребля має обслуговувати гідроелектрівню і служити реґуляційним цілям і наводнюванню того району. Досі ще не є відомо, по скільки обидві країни мали б видати на будову цієї греблі. Перед прощанням обидва президенти обмінялися дарунками: Айзенгавер подарував през Матеосові бронзовий бюст Линколна, а мехіканський президент подарував Айзенгаверові бюст мехіканського президента в роках 1857-1872 Беніто Пабльо Хуареза.

Сен. Гомфрі і Саймінґтон домагаються резиґнації Доллеса

Вашинґтон. — Демократичний сенатор із Міннесоти Г. Гомфрі домагається, щоб Айзенгавер назначив когось на місце державного секретаря Джана Фостера Доллеса, хто міг би дійсно керувати цим важливим тепер департаментом. Він підтримав сенатора демократа з Мізурі Стюарта Саймінґтона, який домагався, щоб Президент якнайшвидше вирішив, хто має очолювати нашу закордонну політику. Саймінґтон сказав таке: — „Не думаю, що Доллес міг із шпиталю кермувати державним деґартаментом. „Але сенатор — республіканець з Індіяни Гомер Е. Кейпгарт став в обороні Доллеса, кажучи, що це домагання є „дуже жорстоке і нічим невиправдане" та має надто виразну партійну прикмету. Обидва згадані сенатори хотіли б бути демократичними кандидатами в 1960 році, але третій демократичний кандидат в 1960 році із Мессачусетс Джан Ф. Кеннеді заявив, що президент Айзенгавер має вирішити в найближчих днях, чи Доллес зможе займати своє становище. Більшість сенаторів висловилося за те, щоб Доллес залишився покищо на своєму становищі.

В АМЕРИЦІ

● **У місті Валла Валла** пастор методистської церкви д-р Форрест В. Верте виголосив у церкві проповідь і записав її на тайпрекордері. Після обіду він рішив послухати, як вона звучить. „В половині цієї проповіді я заснув", — щиросердечно признався її автор.

● **Комісія Закордонних Справ** одноголосно найменувала своїм „заслуженим головою" 91-річного сенатора - демократа Теодора Ґріна, який кільканадцять днів тому зрезиґнував із головства в цій комісії внаслідок того, що вже недочуває і недобачає.

● **Під час відлету президента Айзенгавера до Мехіко**, виявилося, що Президент п'є лише „свою" воду, і, коли виїжджає поза столицю, то її везуть для нього в окремій посудині. Президент не переносить флюорованої води.

● **Колишній віце-президент Генрі Волес** признався, що в 1956 році голосував за президента Айзенгавера. 70-річний Воллес сказав, що ще не знає, за кого буде голосувати в 1960 році. — „Я хотів би, — сказав він, — голосувати за людину, яка направду є за мир у світі". Воллес є власником курячої фарми в Савт Салемі, Н. Й. Він давніше був демократом.

● **12-річний Сайрус Тіббалс** із Магваг, Н. Дж., чотири роки тому впав на скляні двері, внаслідок чого маленький уламок скла загнався йому в легеню. Рентґен виявив цей уламок, і при допомозі операції його витягли. Але після того виявилось, що в легені Сайруса є ще один уламок скла на 5 цалів завдовшки. Оперативним шляхом видалено і цей уламок, і тепер хлопець з тріюмфом показує його своїм товаришам.

● **Голова Американського Товариства Адвокатів** Росс Л. Малон заявив, що конче треба позбавити адвокатського звання тих адвокатів, яким доказано, що вони є членами Комуністичної партії.

У ВАШИНҐТОНІ ВІДБУВСЯ VII КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Л. Добрянський і Д. Галичин знову очолюють Український Конґресовий Комітет. Із 345 зголошених делеґатів 331 взяло участь в Конґресі. Віце-президент Ніксон і діючий державний секретар Гертер переслали Конґресові свої привітання і побажання. Сенатор Дад і конґресмен Джад, головні промовці на Конґресі і бенкеті, рекомендували урядові вимогу звільнення України та інших поневолених націй, як передумову співжиття з Москвою. Конґресом проводила Президія з адв. Степаном Яремою на чолі

Вашинґтон. — Проф. Лев Добрянський і Дмитро Галичин знову очолили Український Конґресовий Комітет, обраний в результаті VII Конґресу Американських Українців, що відбувся в цій столиці країни, в готелі Статлер, в днях 21 і 22-го, себто в тому самому часі, як уся країна зрочисто відзначала день народин свого Батька — Юрія Вашинґтона. До участи в Конґресі було зголошених управнених до голосування 305 делеґатів кількох десятків центральних та соток місцевих організацій і установ, з яких 292 взяло участь в Конґресі, разом з 13 членами Екзекутиви і 26 членами Політичної Ради Українського Конґресового Комітету (один не прибув). Разом у Конґресі взяло участь усіх 331 управнених до голосування представників американських українців.

Починається Конґрес

Конґрес, що його попередила пресова конференція з виступами голови і президента УКК проф. Л. Добрянського і п. Д. Галичина в п'ятницю, 20-го лютого, почався в суботу, 21-го лютого о год. 11:30 у балевій залі готелю Статлер. Вступні формальності полагоджував маршалок Василь Мудрий, директор канцелярії УКК. Формально відкрив Конґрес голова УКК проф. Лев Добрянський, вітаючи зібраних. Всч. о. Т. Данусяр, український католицький парох Вашинґтону, провів молитву (українською й англійською мовами), після чого п-ні Марія Лисоґір, співачка ню-йоркської міської опери, проспівала американський національний гимн. З черги, проф. Добрянський представив сенатора Томаса Дж. Дадда, відомого нашій громаді з його виступу в Конґресі ЗДА з нагоди роковин 22-го січня, який виголосив промову, ґратулюючи українцям Америки і їхньому УКК за працю в користь визволення України та інших поневолених націй, що він уважає за необхідну передумову тривкого миру в світі. З черги забрав слово президент УККомітету п. Дмитро Галичин, рекомендуючи в першу чергу Конґресові, щоби вже на початку нарад відспівати також український національний гимн „Ще не вмерла Україна", що й зроблено. Продовжуючи формальність відкриття Конґресу, п. Д. Галичин виголосив промову, звертаючи увагу на головну ціль Конґресу: зробити все можливе, щоб допомогти українському народові в його змаганні до волі і державної незалежности.

Вибір Президії Конґресу.

Секретар УКК п. І. Білинський зголосив від Екзекутиви УКК ряд осіб до Президії Конґресу, до яких із залі додано ще проф. І. Паливоду, а п. Роман Слободян зголосив, як формальний внесок, щоб усі вони були вибрані. Другий список президії Конґресу запропонував з залі делеґат п. Лозинський. В голосуванні більшість голосів віддано на перший список і до Президії були обрані: адв. Степан Ярема — голова, пп. Антін Батюк, Олена Лотоцька, Иосип Лисоґір, Степан Спринський — заступники, І. Білинський та М. Комічак — секретарі, мґр. Р. Гуглевич, д-р І. Жуковський й Іван Паливода — члени.

Побажання для державного секретаря Доллеса.

Після вибору Президії затверджено з деякими доповненнями проголошений раніше порядок нарад Конґресу, а Конґрес, на пропозицію адв. М. Пізнака, однодушно схвалив вислати подяку за його рішуче становище проти комуністичної аґресії та побажання швидкого видужання державному секретареві Джанові Фостерові Доллесові.

Звіти і резиґнація проф. Добрянського.

Звітування з діяльности УККомітету в періоді від 6-го до 7-го Конґресі започаткував голова УКК проф. Л. Добрянський, реферуючи загально переданий делеґатам на письмі заздалегідь приготований звіт. На закінчення проф. Л. Добрянський заскочив усіх, навіть своїх найближчих приятелів, заявою, що він з особистих міркувань рішив невідклично зрезиґнувати з кандидатури на будьякий пост в УККА. Виборча Комісія опісля переконала проф. Добрянського, щоб він залишився на дотеперішньому пості.

До коротких вияснень надрукованого та предложеного делеґатам звіту обмежився і президент УКК п. Д. Галичин, після чого коротко звітували всі інші члени Екзекутиви, та п. Іван Іванчук за Контрольну Комісію і д-р Р. Олесницький за Апеляційний Суд.

Конґресовий Бенкет

В рямках 7-го Конґресу Американських Українців відбувся в суботу, 21-го лютого, у великій балевій залі готелю Статлер Конґресовий Бенкет, в якому взяли участь всі делеґати Конґресу та багато гостей, між ними чимало представників Конґресу ЗДА, як і представників поодиноких національних груп, зокрема Польонії, литовців, лотишів, білорусів, чехів і словаків, кавказьких народів та інших. Бенкет, що ним проводив адв. Михайло Пізнак, започатковано молитвою, проведеною місцевим українським православним парохом всч. о. Варваровим, та відспіванням п-ею М. Лисоґір американського і всією залею українського національних гимнів. Головним промовцем на бенкеті був конґресмен Волтер Г. Джад, респ. з Міннесоти, що майже в одногодинній промові основно розправлявся з комуно-московською загрозою для вільного світу, стверджуючи у висновку, що тільки визволення України та інших поневолених Москвою націй може усунути цю загрозу. Коротке слово польською мовою виголосив конґресмен Махровіч, що є польського роду. Одиноким українським промовцем був п. Д. Галичин. З конґресменів виступали ще Гордон МекДанел, Авґуст Иогансон, що є шведського роду, та нав'язував до шведсько-українського союзу за часів гетьмана Івана Мазепи, конґресмен Д. С. Сон, що є індійського роду та інші. Цілий ряд сенаторів і конґресменів надіслали свої привітання. Під час сесій конґресу виступали, крім згаданих, сенатор Лавші, сенатор Гомфрі, відомий також із своїх суперечностей з Хрущовим на тему їхньої розмови під час відвідин Сенатора в Москві, конґресмен Фіґен, конґресмен Кірван та ін. Під час бенкету виступила з національними танками група дітей під проводом Василя Авраменка. Закінчено бенкет відспіванням „Не пора", що опісля викликало різні коментарі з уваги на приявність деяких гостей.

Дискусія над звітами

Після вичерпання звітів, над ними розгорнулась досить жива дискусія, загальний перебіг якої поданий на стор. 4-тій.

Головна праця на комісіях. Закінчення Конґресу

Конґрес міг відбутись без звичайних на таких зібраннях труднощів не в малій мірі завдяки працям двох головних комісій: виборчої, що працювала під проводом адв. Івана Фліса та резолюційної, що працювала під головуванням проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького. На першій комісії устійнено членів нового Конґресового Комітету, що опісля були обрані однодушно Конґресом, а друга, резолюційна комісія, після багатьох годин дебат, також на підкомісіях, представила Конґресові ряд резолюцій майже в усіх основних справах. Також і ці резолюції, після короткої дискусії, були схвалені Конґресом однодушно. Завдяки тому, Конґрес, схваливши ще ряд поправок і доповнень до статуту, міг закінчитись уже в неділю, 22-го лютого, перед год. 8-ою ввечорі. Конґрес закінчено молитвою, яку провів всч. о. Мицик, та відспіванням українського національного гимну.

Вінок для Юрія Вашинґтона

Конґрес Американських Українців, уже на початку своїх нарад одноушно схвалив щоб обрана ним делеґація склала вінок перед пам'ятником Юрія Вашинґтона, уродини якого тоді саме відзначувано. Виконуючи ту постанову, — делеґація Конґресу в складі: Роман Слободян, Степан Спринський, Василь Шабатура, Вол. Боровик, Теодор Миник і Тарас Шмаґала, до яких долучились ще проф. Ів. Вовчук та місцевий громадянин п. Малиновський, який виконав ряд зв'язаних з такою церемонією формальностей, склала від Американських Українців вінок біля пам'ятника „Батька нашої країни" Юрія Вашинґтона в понеділок, 23-го лютого перед полуднем.

Збори Екзекутиви і Політичної Ради УККА

В той же день вполудне відбулись в тому ж готелі, в якому відбувався Конґрес, інавґураційні збори новообраної Екзекутиви і Політичної Ради УККомітету.



Проф. Лев Добрянський



Дмитро Галичин

НОВИЙ СКЛАД УККОМІТЕТУ

Вашинґтон. — VII Конґрес Американських Українців, що відбувся в днях 21 і 22-го лютого, обрав одноголосно на пропозицію окремої Виборчої Комісії, очолюваної адв. Іваном Флісом з Ню Йорку, нові керівні органи Українського Конґресового Комітету: Екзекутиву, Політичну Раду, Контрольну Комісію, Апеляційний Суд і Крайову Раду в такому складі:

Голова — проф. Лев Добрянський.

Президент — Дмитро Галичин.

Заступники президента: Теодор Миник, Степан Спринський, Іван Демер, Олена Лотоцька, адв. Тома Дармоґрай, адв. Михайло Пізнак, Петро Павлович.

Касир — Иосип Лисоґір.

Секретарі — Гнат Білинський, д-р Матвій Стахів.

Екзекутивний директор — адв. Степан Ярема.

Правний дорадник — адв. Іван Робертс.

Політична Рада: Володимир Бачинський, Теофіль Бак-Бойчук, Леонід Чудовський, Володимир Душник, Антін Драґан, Іван Дужанський, Іван Фліс, Володимир Галан, Оліксандер Грановський, Василь Довгань, Теофіль Кульчицький, Володимир Комаринський, Володимир Мазур, Омелян Логуш, Данило Лимаренко, Юліян Ревай, Валентин Новицький, Михайло Фурда, Іван Паливода, Ярослав Падок, Роман Смаль-Стоцький, Едвард Попіль, Авґустин Штефан, Петро Тибор, Юрій Волинець, Іван Вовчук, Євген Зиблікевич, Зенон Кравець, Стефанія Пушкар, Володимир Боровик і Михайло Комічак.

Контрольна Комісія: Адам Гординський, Роман Гуглевич, Михайло Домашевський, Михайло Дуткевич, Іван Іванчук, Іван Винник, Пантелеймон Шуган.

Апеляційний Суд: Володимир Богачевський, Іван Базарко, Денис Квітковський, Омар Малицький, Петро Мірчук, Роман Олесницький, Роман Осінчук, Степан Ріґецький, Марсел Ваґнер і Олександер Данько.

Обрано також 69 осіб до Крайової Ради УКК.

Усі кандидати до Екзекутиви, Політичної Ради, Контрольної Комісії, Апеляційного Суду і Крайової Ради, запропоновані Виборчою Комісією, були обрані Конґресом одноголосно і без дискусії.

ПРИВІТ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА VII КОНҐРЕСОВІ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

„Приємно мені переслати привіт Українському Конґресовому Комітетові Америки на його зборах в дні 21 лютого у Вашинґтоні. Жалую, що не можу бути разом із Вами в цій важливій хвилі, але вірю, що наслідки оцих Ваших замітних зборів будуть якнайбільше успішні. Ваша організація багато зробила для успіху справи об'єднання націнальних груп. Вислів голосів тих „незабутих поневолених народів", — це направду є дуже істотне, якщо Америка бажає користати з потенціяльних ресурсів всього свого народу. Сподіваючися, що матимете якнайуспішніший вечір, посилаю Вам найщиріші бажання дальших успіхів. — Ваш Ричард Ніксон".

АНҐЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР НАРАДЖУЄТЬСЯ З ХРУЩОВИМ У МОСКВІ

Москва. — Від минулої суботи 21 ц. м. анґлійський прем'єр Геролд Мекміллен і міністер закордонних справ Селвин Ллойд перебувають у столиці Москви. Зараз на летовищі, на якому зустріли їх Хрущов, Мікоян, Ґромико й інші совєтські „достойники", Мекміллен і Хрущов обмінялися ввічливими фразами без політичного змісту. На вечірньому бенкеті в минулу суботу Мекміллен м. і. заявив, що небезпечними для миру є не так „калькульована аґресія", як радше „кепський розрахунок і сіяння роздору". За загальними коментарями — це була пересторога під адресою Москви, щоб вона не розраховувала на брак єдности в західньому таборі і щоб перестала продовжувати свої міжнародні інтриги. Мекміллен звернув увагу, що імперіялізм західніх держав це річ минулого. Анґлія, мовляв, стала імперією більш-менше так, як імперією стала царська Росія. Мекміллен не продовжував паралелі, але звернув увагу, що Анґлія надала самостійність цілому рядові своїх давніх колоній і що цей процес продовжується. В неділю совєтські господарі і анґлійські гості виїхали автами до віддаленої на 60 миль на південний схід від Москви „дачі" Семьоновское, побудованої 20 років тому Сталіном. У тамошніх „товариських" і „неофіційних" розмовах взяли участь також совєтський амбасадор в Лондоні Яків Малік і анґлійський амбасадор в Москві, сер Патрік Рейлі. Говорено буцім-то про загальні міжнародні справи. Від понеділка 22 почались ділові наради. Мається на увазі створення комісій для окремих проблем. Проте, Мекміллен ніби заповів, що він не приїхав для ведення переговорів, а для „нав'язання безпосередніх контактів" і для „кращої взаємної інформації".

У понеділок Мекміллен і Хрущов у товаристві своїх найближчих співробітників протягом двох годин наражувались на Кремлі. За пресовими вістками ця розмова все ще мала „строго інформаційний" характер. Вона буцім-то стосувалась торговельних і культурних взаємин. Обидві сторони були „дуже щирі". Відкликано передбачені лови на середу, призначивши той день на дальші наради. В анґлійській амбасаді відбувся парадний обід з участю 30-х осіб. Мекміллен і Хрущов виголосили тости з запевненням, що будуть вживати всіх зусиль для запевнення світові миру. При цій нагоді Мекміллен передав Хрущову, його жінці та жінці Ґромика привезені з Анґлії дарунки — при чому преса пригадує, що це сталось тому, що Хрущов і Булґанін привезли були багаті дарунки, приїхавши з відвідинами до Анґлії в 1956 році. Хрущов підкреслював заслуги Мекміллена, як анґлійського міністра закордонних справ під час конференції „на вершинах" в Женеві, в 1955 році. Він висловлював бажання, щоб знову „відродився дух Женеви".

Совєти погрожують окупацією Іранові

Тегеран. — Совєтський амбасадор в Ірані Ніколай Пеґов заявив, що Іран стане „нашим ворогом", якщо він підпише двосторонній союзницький договір з З'єдиненими Державами. Він таврував іранські керівні державні чинники за нанесення „образи" совєтському прем'єрові Хрущову і Совєт. Союзові за зірвання переговорів між Іраном і СССР у справі відновлення пакту „приязни". Совєти, казав Пеґов, йшли якнайдалі назустріч іранським бажанням, погодившись „навіть" на дальше перебування Ірану в Багдадському пакті. Однак іранські державні керівники — казав Пеґов — поставились до Совєтського Союзу, „наче до Люксембурґу, або держави з поштових марок". „Ми не можемо толерувати такої образи і взяли назад руку, простягнену до згоди", заявив Пеґов. Водночас іранський уряд буцім-то дістав одверту пів-офіційну загрозу з совєтського боку, що совєтські війська ввійдуть до Ірану у випадку підписання ірансько-американського договору. Проте іранський уряд не злякався цієї погрози. — Прем'єр Манухер Ехбал заявив в спеціяльній заяві — „ми не боїмося погроз". Іранський уряд вислав до Москви ноту протесту проти наґінки совєтської преси проти Ірану та різних погрозливих совєтських заяв. За пресовими вістками, в найближчих днях мають бути підписані двосторонні договори між ЗДА і Туреччиною, ЗДА й Іраном та ЗДА й Пакістаном.

Нассер і Хрущов запевняють про свою взаємну „приязнь"

Каїро. — Нікіта Хрущов і президент З'єдиненої Арабської Республіки Ґамаль Абдель Нассер обмінялись листами, в яких ніби з'ясували „непорозуміння", яке виникло між ними у зв'язку з переслідуваннями комуністів в названій Арабській Республіці. Хрущов різко критикував у своїй промові на 21. конґресі комуністів в Москві протикомуністичну політику Нассера. Нассер віднісся в цій справі листом до Хрущова, який у відповіді потвердив, що становище до комуністів в З'єдиненій Арабській Республіці це внутрішня справа цієї Республіки, яка не заторкує „сердечних" взаємин між СССР і Арабською Республікою. Це листування виявив Нассер у 2 ½ годинній промові, що її виголосив на центральному майдані в Каїро з нагоди перших роковин злуки Сирії і Єгипту в одну З'єдинену Арабську Республіку. Одним із слухачів тієї промови був югославський диктатор Тіто, який прибув з відвідинами до Нассера у поворотній дорозі з подорожі до Індонезії. На другий день, в минулу неділю, Нассер в товаристві Тіта виїхав до столиці Сирії Дамаску, де відбулась друга частина святкувань з приводу названих роковин.

У СВІТІ

● **В комуністичному Китаї** у деяких вийнятково важливих фабриках запроваджено 24-годинну працю. Все населення червоного Китаю обернено в невільників, якими всевладно розпоряджає влада.

● **Совєтська преса**, подратована згодою між Анґлією, Ґрецією і Туреччиною в справі Кипру, закидає ґрецькому урядові, що він „під натиском американських імперіялістів зрадив кипрський нарід", вирікаючись ідеї об'єднання Кипру з ґрецькою державою.

● **На ізраїльсько - арабському кордоні** все ще немає спокою. Ізраїльський уряд оприлюднив офіційно, що за дві милі від кордону перехоплено двох арабських саботажистів, які в перестрілці з ізраїльською стежею згинули.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street. Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ХТО ПОЧНЕ СТРІЛЯНИНУ

Десять років пишеться й говориться про існування в різних пунктах світу „бочок пороху", під якими здавна розуміється такі запальні міжнародні проблеми, які в кожній хвилині можуть привести до вибуху нової війни. Між тими бочками перше і, так би мовити, почесне місце займає Німеччина, поділена штучним кордоном, що своє існування спирає виключно на совєтській збройній силі, розташованій між Берліном і Москвою. У переданій минулого тижня Совєтам ноті три західні великодержави пригадали, що вони віддавна вказували на ненормальність такого стану, при якому понад 70-мільйоновому народові, що мав свою могутню державу, не дозволяється об'єднатись. Факт просто виняткової тугости, експансивної пружности й організаційного хисту німців ще більше підкреслює безнадійність совєтської концепції „двох Німеччин", приналежних до двох взаємноворожих військово-політичних бльоків і залежних від отих чужинецьких чинників. Звичайно на довшу мету така ситуація не втримається. Як доказує всесвітня історія, в таких випадках завжди ставалося „щось", чого не можна було докладно передбачити, але що неминуче мало статися. Це той відомий у політиці чинник „конечної несподіванки", що його береться під увагу в мудрому політичному плянуванні.

Москва, вся політика якої з природи маняцька, не тільки вперто тримається концепції двох Німеччин, але ще й намагається зміцнити її. Цій цілі служив „піврічний ультимат" Хрущова з 28 листопада минулого року про перетворення західнього Берліну у „вільне місто" із стягненням з нього західньо-альянтських гарнізонів і переданням його на повну ласку-неласку комуністичної Східньої Німеччини, що відусіль оточує Берлін своєю територією. Простуючи до цієї самої цілі — петрифікації поділу Німеччини — Совєти висунули 10 січня ц. р. нову пропозицію: скликати 28-членну міжнародну конференцію з участю всіх комуністичних сателітів і червоного Китаю, як країн, що були учасниками останньої війни, щоб підписати мировий договір з „обома" Німеччинами. У згаданій минулотижневій відповіді західні держави відкидають цю пропозицію, пропонуючи з свого боку конференцію міністрів закордонних справ. Чи Совєти погодяться на це — невідомо; не чекаючи формальної відповіді, має розвідати це англійський прем'єр Мекміллен, що минулої суботи всіхав до Москви. За газетними вістками большевики знову протиставлять проєктові конференції міністрів закордонних справ давно форсовану ними ідею нової конференції „на вершинах", яка — як влучно схарактеризував кол. през. Труман у своїй статті — може служити большевицьким диктаторам тільки для показування себе світові та для використовування всієї тієї імпрези в совєтській пропаґанді.

Але від цього проблема Німеччини, зокрема Берліну, не втрачає своєї гостроти. Навпаки, щораз голосніше говориться про те, що берлінська бочка пороху може легко вибухнути й розпалити нову світову пожежу. Державний секретар Доллес ще перед своїм останнім виїздом до Европи, зізнаючи перед сенатською Комісією для закордонних зв'язків, заявляв, що західні альянти готові ризикувати війною, щоб зберегти свій стан посідання в Берліні. Конкретно це означає рішення силою переламати нову бльокаду Берліну, якщо її розпочали б східньо-німецькі комуністи, діставши від Совєтів „суверенні" права переводити контролю над усіми комунікаційними лініями між Берліном і Західньою Німеччиною. Це рішення західніх альянтів усіми засобами забезпечити собі вільну комунікацію потвердили Доллес і Аденауер під час останньої зустрічі в Бонні. Подратований цим Хрущов минулої середи в промові в Тулі відповів погрозою, що кожна спроба силою переламати бльокаду Берліну, себто перша ж „стрілянина" з американського боку викличе реакцію приявних у Східній Німеччині совєтських військ і стане початком нової війни. А щоб надати більшого авторитету східньо-німецькій „суверенній" державі, Хрущов заявив, що СССР підпише з нею „мировий договір". Нав'язуючи до цієї погрози Хрущова, през. Айзенгавер того самого дня на своїй пресовій конференції звернув увагу на те, що західні альянти ніколи не говорили про „стрілянину", а тільки про виконування своїх зобов'язань супроти Берліну і Німеччини. Отож, якщо Совєти чи німецькі комуністи захотіли б перешкодити Заходові у виконуванні цих зобов'язань, то не Захід, а Москва розпочала б стрілянину.

Джеймс Рестон ствердив в „НЮТаймсі", що справа надзвичайно загострилась тому, що тепер безпосередньо заанґажувались своїми заявами два керівники двох світів. Коли і Д. Д. Айзенгавер і Нікіта Хрущов не виключають стрілянини за Берлін, який тоді відограв би ролю „Сараєва третьої світової війни", а різняться тільки поглядами на те, хто перший розпочне стрілянину, то вона стала дуже реальною і дуже грізною можливістю. Це — логічний наслідок магазинування міжнародних бочок пороху.

ГОСПОДАРСЬКЕ ЗРОСТАННЯ

Економіка у світі зростає перманентно. Якщо зважити, що постійно зростає населення нашої землі, тоді стає ясно, що економічне зростання у світі конечне, щоб запобігти катастрофі. На економічний ріст спрямована тепер вся політика великих держав, що характеризується часто періодом холодної війни. Але при всій актуальності проблеми холодної війни на першому пляні стоїть господарський двобій протилежних систем: капіталістичної, що розвивається у вільному демократичному суспільстві, і комуністичної, якою кермує тоталітаризм.

Хрущов, рупор цієї тоталітарної економіки, недавно заповів, що до 1970 року Совєтський Союз не лише дожене З'єдинені Держави Америки під економічним оглядом, але й випередить їх. Він заявляв, що продуктивність у Совєтському Союзі зростатиме річно на 8.5 відсотка, тоді як продуктивність у ЗДА зростає на 2 відсотки річно. Правда, всі заяви Хрущова — це пропаґанда, і західні економісти не сприймають їх надто поважно. Зовсім неможливо устійнити відсотковости зросту продукції в Совєтському Союзі, не маючи точних даних про цю продукцію *не лише закордоном, але й в* самому Совєтському Союзі. Однак, справа економічного зростання ЗДА турбує всіх американських господарників, і не так з уваги на змагання з Совєтським Союзом, як радше з уваги на добробут власної країни.

Для цієї турботи саме відповідний час. Останні роки в господарському секторі Америки позначились рецесією. Останні місяці виказують деяке поліпшення, але вони не піднесли господарки країни. Якщо трактувати проблему господарського росту ЗДА на основі теперішнього стану безробіття, то цього росту не видно. Під сучасну пору є у ЗДА понад чотири мільйони безробітних, значить понад шість відсотків американської робітної сили не має праці. Також і самий ріст продуктивности у ЗДА не виявляє великого, навіть задовільного піднесення. Від 30-их років нашого сторіччя почавши, ЗДА виявляли постійну продуктивну експансію, визначену річним зростанням у величині трьох відсотків. Протягом останніх п'ятьох років, не зважаючи на велику підвишку цін, цей відсоток річного росту становить лише 1.3.

Однак, з другого боку, коли дивитись на потенціяльну силу закупів американського покупця, тоді цей річний зріст становить піввідсотка понад пересічну норму, значить 3.5. Значить, нема підстав до турботи, американське господарське життя постійно зростає. Але економісти, і ті, які стоять за „усуспільнення" господарства, підтримуючи започаткований Рузвелтом „ню діл", і експерти фонду братів Рокефеллерів, і славний професор економіки з Гарвардського університету Слічтер — всі одпозгідно стверджують, що ЗДА мусять зростати в ділянці економіки скоріше, що ціль, означена трьома відсотками річного зростання, вже перестаріла і повинна перейти на 5%. Розходження лише в тому, як дійти до цих 5 відсотків: з великою державною поміччю, чи засобами приватного промислу. Економіст Американської Федерації Праці — Конгресу Індустрійних Організацій Рутенберг воліє, щоб цю працю виконала держава. Зменшені кредити, великий бюджет, навіть незбалянсований, з велетенськими програмами будови федеральних шкіл, помешкань, щоб осягнути повне затруднення. А інфляція? Інфляція, заявляють ці, як їх звуть, „розтратники" неважна.

Чи воно справді так, що *інфляція неважна?* На маргінесі треба згадати, що в останньому тижні державна скарбниця запропонувала приватним державцям облігацій цінні папери на суму 9 більйонів долярів. Але була розчарована, бо понад 20 відсотків державців попередніх випусків зажадало виплатити їх готівкою. Це найбільша така вимога за останніх шість місяців. Державна скарбниця заінтересована в перепродажу державних паперів на суму 42 більйони долярів по кінець року, тоді як покупець не заінтересований державними бондами і воліє купувати акції чи нерухомості. Однак, про ці труднощі із грішми, що їх має американська державна скарбниця, лише на марґінесі, щоб насвітлити що проблема державного фінансування великих програм натрапляє на фінансові труднощі самої державної скарбниці, яка вже тепер має багатобільйоновий дефіцит, а державний дефіцит — це все загроза дальшої інфляції.

Деякі економісти заявляють, що господарське життя зрушить обниження податків. Вони вказують, що коли в 1954 році уряд зменшив податки на 7.5 більйона, наступний рік виявив аж 8 відсотків господарського зростання. Американське господарство може рости без державної інтервенції, при повній ініціятиві самих промисловців. В останньому році великий зріст виказують нові промислові ділянки, як „гай-фай", фотографіка, човни, заморожувані продукти, ті ділянки, яких не може реалізувати держава. Перші місяці цього року виявляють зростання в інших ділянках продукції. Навіть автова продукція зростає в порівнянні з минулим роком, а, для прикладу, підприємства Дженерал Моторс працюють повний шестиденний тиждень. Продаж у департаментових крамницях в січні цього року підвищився на 8 відсотків у порівнянні з січнем попереднього року і на 6 відсотків у порівнянні з пересічним місячним продажем попереднього року.

Тож є підстави для оптимізму, і можна вірити, що — не зважаючи на всі заяви совєтських провідників — економіка СССР не може не лише перегнати, але й дорівняти американській, бо американська економіка — це праця вільної людини у вільних обставинах, а в СССР економіка базується головно на невільничій праці. Всі злети і спади в економічному житті американської країни — це лише наслідки більшої чи меншої активности й ініціятиви, і більшої чи меншої консумпції, але в загальному економіка американської країни в постійному зростанні і — не зважаючи на безперервний ріст населення — забезпечує йому постійний добробут.

Т.

Ф. Лукіянович

СПОРТ У СОВЄТАХ

До передостанньої олімпіяди 1952 року західній світ ставив собі питання: що фактично являє собою совєтський спорт, бо і в цій ділянці Сталін зарядив був свого часу відому ізоляцію. Совєти не визнавали світових рекордів, не вступали в члени світових федерацій, змагалися виключно між собою або з своїми сателітами. Врядигоди відкривалась залізна заслона у Скандинавію, і тоді совєтські спортовці привозили з собою трофеї із перегонів у швидкості бігу на льоді. Зрештою, вони демпінґувались і підготовлялись до своїх рекордів так, як Стаханов до ламання вугілля, використовуючи максимально сприятливі умови, як тяг, погоду, площу, часом і вітер.

Дехто твердив, що такий погляд неправильний, що Совєти трактують фізкультуру як складову частину в підготові людського матеріялу до війни, і що з рекордами не жонглюють.

Останні дві олімпіяди, як і міжнародні легкоатлетичні змагання у липні-серпні 1958 року між ЗДА, з одного, а СССР, Польща, ЧСР та Югославія з другого боку, дали змогу порівняти Захід із Сходом. У загальному Захід переважає в пробах, що вимагають фінеси, сказати б, вищої техніки у підготові та виконанні, Совєти — там, де на перше місце виступає сира сила.

Так, наприклад, у легкій атлетиці, у бігу на короткі та середні віддалі, у плітках та скоках значна перевага Заходу, але на довгі віддалі і в деяких метах Совєти заступлені не погано. Якщо у легкоатлетиці небагато точок зібрали совєтські чоловіки, то у жіночих конкуренціях перевага Совєтів досить промовиста завдяки зрівнянню вимог щодо статті на руханці у школах.

У руханці — Ахіллесова п'ята американців — Совєти недвозначно домінували. Натомість у водному спорті, перегонах на конях та деяких інших пробах вони нічим не відзначились, за виїмком веслування, хібащо побилися з мадярами при водному поло.

У зимових родах спорту світла чергувались з тінями. У швидкості бігу на льоді, гокеї та лещетарських плоских бігах і штафетах Совєти займали чолові місця. Але у фігурах та мистецькому бігу на льоді, як і у слаломі, з'їзді та скоках випали блідо.

Добрі, навіть дуже, вони у тяжкій атлетиці: дужання, підношення і стос тягарів. Добрі у кошиківці, фехтуванні та копаному м'ячі. В інших, олімпійських чи ні, слабенькі, а то навіть і дуже, як у круглях, більярді, тенісі і, мабуть, професійному боксі.

Кілька слів про згадані вище дводержавні змагання з літа 1958 року. На підставі домовлення із Совєтами, це мали бути два окремі змагання: одне у чоловічих, друге у жіночих конкуренціях. Натомість зараз після приїзду атлетів ЗДА до Москви совєтська преса написала, що це — одноціла зустріч. У загальному точкуванні ЗДА програли 170:172, тому, що жінки недотягли на 44:63, хоч чоловіки перемогли у відношенні 126:109 точок. Несподівано добрі успіхи виявили Совєти у скоках у височінь, з жердкою та в трискоку, зайнявши перші місця у пробах, що звичайно лежали в кишені ЗДА. У зустрічі в десятизмагу двох титанів Кузнецова і Джансона, останній переміг новим світовим рекордом 8,302 до 7,897 точок.

Зворотні змагання цієї зустрічі відбудуться у Филаделфії на Френклін Філд 18-19 липня ц. р.

В дуже доброму світлі — беручи під увагу кількість населення, воєнні спустошення та повоєнні чистки — показали себе поляки (2-3 серпня), що у загальному точкуванні улягли американцям 151:167, в чому чоловіки 97:115, а жінки взяли верх на 54:52! Крім цього, замітно, що у багатьох конкуренціях варшавські висліди перевищували ті з Москви. Те, що було мрією Польщі перед війною, стало майже дійсністю по війні: на засяг руки від незаперечного першуна у легкій атлетиці, — ЗДА.

Журналіст Джері Кук у тижневику „Спортс Ілустрейтед", після кількамісячної подорожі по СССР, бачить у совєтських спортовцях головного претендента на домінуючу позицію майже в усіх родах спорту, завдяки підтримці держави, що проявляється у масовій активності, часто обов'язковій участі по фабриках, заводах, з численними клюбами, майданами та площами. Автор цієї обширної, майже на ціле число розвідки підкреслює, що вивінування совєтських спортових клюбів більш як задовільне, членська вкладка мінімальна, і що нехіть до політики звертає совєтську людину до спорту.

Натомість в індивідуальних або розривкових родах спорту, там, де їх автор знаходив, зачинялися перед ним, небажаним гостем, сезамові ворота. Рибалки, звичайно, звивали свої вудки, нібито шукаючи кращого місця, на перегони вітрильників не міг він дивитися, бо позичений йому моторовий човен чогось зіпсувався, а про полювання нічого конкретного не міг довідатися. Голова одного клюбу запевняв його, що то він не 6 більярдових, а 6 пінгпонгових столів бачив у залі, до якої на другий день, ізза браку членської виказки, його вже не впустили.

Але про одну дуже важливу і, мабуть, найцікавішу ділянку Дж. Кук і словом не згадав, а без цього його розвідка багато втратила на вартості. Це — фізкультура, а не тіловиховання, у совєтських початкових та середніх школах, що рішучо випадає у некористь Америки. Наприклад, у ЗДА деякі школи народного типу — взяти хоча б наші парафіяльні — зовсім не мають руханки у пляні зайнять. Як це так можливо? Після переходу наших дітей до публічних шкіл вони саме й підкреслюють, як недомагання, відсутність тіловиховання. А впровадити це заняття конечно треба, передумови для цього існують, бо у кожному великому місті можна знайти наших кваліфікованих тіловиховників.

Тих кілька годин руханки дуже бракуватимуть молодому організмові, і їх годі буде надолужити пізніше або компенсувати одномісячним літнім табором. До цього доходять ще інші фактори (телевізія, обильна пожива), у висліді чого — незадовільний тіловиховний стан американської молоді, факт, сконстатований педагогами, тіловиховниками, побірними комісіями і — през. Айзенгавером.

На закінчення насувається питання: чи фізкультура і тіловиховання це поняття тотожні? Ні. Згідно з матеріялістичним сприйманням світу, Совєти заперечують існування душі, в той час як ми визнаємо її, і звідсіля випливає різниця. Фізкультура — це заправа тіла фізичними вправами, що звичайно є самоціллю. Тіловиховання — це поняття ширше, що інкадрує заправу тіла як складову частину в цілість певної виховної системи, для гармонійного розвитку людини.

ПРОБЛЕМА КИПРУ

Лондон. — Нарешті позитивно розв'язано проблему Кипру, того острова, що на його березі, згідно з грецьким мітом, народилась „з морської піни" богиня Афродита. Мені доводиться часто зустрічати в Лондоні греків-кипріотів. Коли я приходжу до грека-голяра з Кипру, то вітаюся з ним і його помічниками словами: „Калімера, о андрес кипріоте!" (добридень, панове кипріоти), і вони, дуже задоволені, питаються, з якої країни я родом.

Вони в Лондоні мають усі права громадян Великобританії, живуть у згоді з мешканцями столиці і побоювались, що з відділенням Кипру від Британії їх трактували б тут, як чужинців. Але вони рішуче за самоозначення Кипру. Тутешні кипріоти знають низький рівень життя в Греції, а тому ідея злуки („еносіс") з Грецією має між ними мало прихильників. Тож вістка, що на основі порозуміння урядів Греції й Туреччини Кипр має стати незалежною державою, викликала між греками-кипріотами прихильний відгук. Очевидно, цей плян затвердить і британський парлямент.

Між Туреччиною і Грецією був спір за Кипр, бо на тому острові є коло 15% турків. Турки хотіли забезпечити права своєї меншини на Кипрі і рішуче противилися плянам прилучення Кипру до Греції. Ці суперечки між греками й турками використовував уряд в Лондоні, який, всупереч „духові часу", хотів і надалі мати Кипр у своїх руках. Цю політику консервативного уряду справедливо критикувала опозиція в парляменті (соціялісти й лібералі), які твердили, що без рішучих поступок населенню Кипру буде гірше. Дійсно, на Кипрі пролилася кров британських вояків і місцевої людности, і ця ворожнеча була спритно використана комуністичною аґентурою: Москва, як відомо, всюди виступає в ролі „оборонця поневолених і покривджених народів".

Турки мали плян поділу Кипру на частину грецьку й турецьку. Але цей плян зовсім нереальний. Очевидно, оглядаючись на великого сусіда — СССР, з його „супутниками" та міжконтинентальними ракетами, уряди Греції й Туреччини рішили шукати між собою компромісу.

Грецько - турецько-британська згода, очевидно, зміцнить Балканський союз трьох держав — Югославії, Туреччини й Греції. Після недавніх погроз Хрущова супроти комуністичного уряду Югославії, що, мовляв, „продався капіталістам", малі сусіди великого совєтського бльоку мусять готуватися до всяких нових натисків збоку Москви. Свого часу Сталін ставив до Туреччини, іменем „суверенної" Грузії, домагання на відступлення Синопу й Трапезунду на Чорному морі. Хрущов може поставити домагання до турків іменем „суверенної" України віддати Царгород, бо на царгородській брамі колись наш київський князь Олег прибив свій щит... Тому треба вітати той факт, що кипрську проблему розв'язано, і що військові бази Британії лишаться на цьому острові в обороні вільного світу.

П. А.

ВСІ В'ЯЗНІ КАЦЕТІВ НА КИПРІ ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ

ПРОГОЛОШЕНО ТЕКСТ ДОГОВОРУ ПРО ПРОГОЛОШЕННЯ КИПРУ САМОСТІЙНОЮ РЕСПУБЛІКОЮ

Нікозія. — 908 грецьких в'язнів у трьох кипрських концентраційних таборах вийшли в минулу неділю на волю. Англійські військові авта розвозили їх до домів, зустрічаючи на вулицях міст і сел Кипру спонтанні вияви радости. В тому самому дні відкликано всі обмеження і розпорядки, зв'язані з надзвичайним станом на Кипрі та існуючі там від кругло чотирьох років. В найближчих днях буде проголошена постанова щодо долі судово засуджених грецьких терористів на Кипрі; сподіваються якщо не повної, то широкої амнестії. В понеділок 23 ц. м. оприлюднено текст договору, прийнятого в четвер минулого тижня 19 ц. м. в Лондоні, за яким Англія зрікається своєї суверенности над Кипром, як дотеперішньою англійською колонією, Греція зреклася своєї претенсії на прилучення Кипру до Греції, а Туреччина виреклася пляну про поділ Кипру на грецьку і турецьку частини. З уваги на те, що не здійснились мрії ані грецьких, ані турецьких максималістів на Кипрі, не було там виявів радости з приводу розв'язання проблеми того острова та рішення перетворити його до 19 лютого 1960 р. в самостійну республіку. Проте однаково грецько-кипрський архиєпископ Макаріос, як і турецько-кипрський провідник д-р Фазіль Кучук висловились дуже оптимістично про будучність Кипру. За проголошеним текстом порозуміння національно-мішане військо, що буде стаціоноване на Кипрі як гарант збереження згаданого договору, буде складатись у 60% з грецьких вояків і 40% турецьких. Архиєпископ Макаріос, якому не вільно було вертатись на Кипр, повернеться туди в найближчих днях. Гадають, що він буде першим президентом нової республіки. Англія збереже дві великі військові бази з суверенністю над ними і правом створити інші, менші.

М. Мінський

З БАНДУРОЮ ПО ЕВРОПІ

(Жовтень-грудень 1958 року)

(7)

Фельберт: „...Не слід утотожнювати українців з росіянами. Українці мають власну культуру, свої традиції і історію, які показав в незабутній спосіб хор бандуристів. Що за захоплююча краса! Яка глибина і сила криється в українській народній музиці!.."

Білефельд: „...З першим виступом хору в супроводі бандур постає картина далекої Батьківщини, з її хатками, вкритими солом'яними стріхами, з темними лісами і безмежно широкими схвильованими нивами, які вже не раз були политі кров'ю. Відчувається правдивий народний спів творчість, яку не можна підвести ні під який стандарт. Душа раділа, коли мелодія, виходячи з глибоких басів, передавалася високим тенорам, а від делікатного піяніссіма крещендувала до стихійного форте, творячи незабутнє враження. Народна творчість і мистецька шляхетність подали одна одній руку."

Кельн: „...Спів хору бандуристів нічим не поступається перед відомим хором донських козаків. Багатство і дисципліна — прикмети бандуристів. Але ще є щось, чого хор донських козаків не має — сердечна природність..."

Білефельд: „...Кожний початок тяжкий. Це стосується і до українських бандуристів, що вчора виступали в Білефельді. Але ми запевняємо, що коли ви приїдете сюди другий раз, заля буде виповнена до останнього місця..."

За винятком двох чи трьох рецензій, в яких нас усіх трактовано як російський хор або як виконавців російських пісень, всі інші підкреслюють: наш ансамбль стоїть значно вище від ансамблю Жарова. Отже, наш фольклор, нашу пісню, нашу культуру оцінено по заслузі. А тим самим признано за Капелею професійне право мистецької діяльности.

Кількома словами передати, як реаґували на наші виступи німецькі слухачі, дуже тяжко. Треба було бути свідком і бачити, як вони вміють шанувати мистецтво.

Після першої чи другої пісні відчувалось: німці заскочені. Козацькі строї, бандури, голоси — все це було таке незвичайне, незрівняне, що вони починали шаліти, кричати, тупотіти. І так до кінця. Потім масово йшли за куліси. Деякі плакали і питалися — чому не повні залі. На це є ще одна відповідь: більшість німецьких льокальних менаджерів працює для Жарова, і тому передпродаж наших квитків стримувано. Наші люди, знаючи таку ситуацію, питалися про квитки в тому чи іншому бюрі, але завжди чули відповідь: „Квитків немає" або „концерт відкликаний".

В цьому напрямку проти нас працює аґенція, яка має на контракті Жарова. Вона знає: якщо Капеля поїде в наступному сезоні, Жарову і Ко. капут.

Дуже цікавий випадок стався в Гайдельберґу.

У неділю 9-го листопада в гайдельберзькому університеті відбувався студентський з'їзд, на який прибули студенти також із східньої зони.

Капеля мала виступати тут 11-го листопада. Ще до її приїзду, з рецензій, опублікованих в газетах інших міст, студенти-„східняки" довідалися про наші концерти і добилися через поліцію дозволу купувати квитки в неділю (звичайно в неділю все тут замкнене).

Під час перерви і по концерті студенти із Сходу масово заходили за сцену і виявляли велике зацікавлення українською музикою, піснею, літературою і культурою взагалі. Питали, де можна дістати літературу з історії України. Пан Гончаренко дав їм повні інструкції про джерела по цей бік залізної заслони.

Директор бібліотеки університету попросив дозволу зарекордувати концерт для музичного відділу. Як правило, Капеля не дозволяє це робити, але університетові дозволено.

Там же, в цілях реклями, ми співали дві пісні на радіо. Після першої пісні директор радіостанції підійшов до голови Управи і запропонував 350 марок за дві інші пісні.

Занадто дорогий час був для нас, але коли йшло про пропаґанду української пісні між чужинцями — ми це робили, хоч би понад фізичні сили.

Пізніше в радіопередачах коментатор висвітлював Капелю як найкращий хор з-поміж усіх, які відвідують Европу.

Голляндія

Перейду до іншого етапу подорожі, може найцікавішого — до Голляндії. Всього там відбулося 6 концертів: в Амстердамі, Німогені, Утрехті, Гаазі, Айдговені і Сіттарді.

Перший концерт відбувся в Амстердамі. Від самого початку прибуття до цієї надзвичайно культурної в кожному відношенні країни, відчулася зовсім інша атмосфера: дружність, теплота, зацікавленість нашим ансамблем.

Заля була виповнена добірною публікою. Театр з прекрасною архітектурою і акустикою робив враження королівського замку. Було приємно бачити в залі так багато голляндців. Українців було мало, хоч вони з'їхалися з цілої Голляндії. Вони там добре зорганізовані і мають повне зрозуміння збоку урядових кіл. Існує комітет дружніх взаємин з українцями, який очолюють голляндці. З них один свого часу перебував у Львові і говорить українською мовою. Це — отець Перрідон.

Очевидно, на концерті були присутні також місцеві й немісцеві комуністи. Виступ був надзвичайно успішний. Голляндці оригінально вшановують мистців. Після виконання „Херувимської" — всі присутні встали і так довго били браво, що ми трохи розгубилися. Вони вітали так щиро, що не одному з нас спазми стиснули горло.

Танці також зробили враження.

По закінченні програми вітали нас дійсно як переможців. Потім наші земляки влаштували прийняття. З присутніх гостей-голляндців був голова комітету для залишенців, представники преси, яка дуже прихильно реклямувала наш концерт. Був наш европейський імпресаріо, який уперше вголос признався, що полюбив нашу Капелю і має надію співпрацювати з нами довгі роки.

На ранок всі газети вмістили довгі рецензії. Ось деякі з них:

„Телеграф": „...Мимоволі насувається де в чому порівняння з донськими козаками. Але хоч тенори бандуристів співають часом фальцетом, а їхні баси контрою — все ж таки їхнє звучання повніше, музична фраза менш віртуозна і менше штучна. Особливо заслуговують на увагу „Дзвони", в яких бандуристи виступають як перфектні виконавці — наслідувачі дзвонів, що оправдує назву пісні".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Миш.

Загальні Збори Відділу О. П. В. Б. У.

18-го січня відбулися в приміщенні Української Мишиґенської Ліґи Загальні Збори Відділу Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, Головна Управа якого находиться в Ню Йорку. На програму Зборів складалися звіти уступаючої управи, звіт делегата на Загальні Збори Головної Управи, вибір нової управи і делегата на найближчу конвенцію УККА та доклад д-ра І. Янчишина про завдання Об'єднання.

Із звіту уступаючої Управи виходило, що праця Відділу увінчалася значними успіхами, хоч проходила не все у сприятливих обставинах серед атмосфери деякого збайдужіння наших людей до громадської праці.

Відділ належить до Метрополітального Відділу УККА і вповні його піддержує. Об'єктивно треба ствердити, що велика частина праці Метрополітального Відділу УККА велася і ведеться членами Відділу ОПВВУ. Також організаційним референтом Метроп. Відділу УККА є п. Осип Бойчук, представник Відділу ОПВБУ, якому Заг. Збори висловили окреме признання і подяку за працю. Не мала заслуга Відділу в тому, що на терені Дітройту розбиття і розсварення нашого громадського життя не приймає таких форм, як в деяких інших осередках.

За час своєї діяльности управа влаштувала два громадські реферати: проф. Л. Шанковського про розклад російської армії в 1917 р. і виступ п. М. Лебедя про сучасне положення української визвольної справи і наші завдання. Після доповіді п. М. Лебедя уряджено зустріч з громадянством, на яку запрошено представників усіх політичних угрупувань, і ця зустріч пройшла в атмосфері здорової і так потрібної взаїмної виміни думок. Управа відбула 7 засідань і ширших сходин членів для обговорення актуальних справ Об'єднання і загально громадських. Хоч Відділ не має масового членства і нараховує 30 членів, його активність і впливи позначуються в багатьох громадських організаціях Дітройту, до яких члени Відділу належать. Відділ гуртує у собі людей різною освітою, і в ньому є члени колишні вояки УПА, члени похідних груп, члени Дивізії і члени ОУН. Відділ співпрацює тісно з місцевою станицею Об'єднання к. Вояків УПА.

У дискусії над звітами забирали голос І. Бурий, Дейнека, С. Крупка, Т. Грицай, І. Янчишин і Я. Сена. Нову управу Відділу очолов Л. Татух, до якої увійшли ще В. Раковський, Я. Хичій, Д. Федорко, О. Бойчук, О. Бартків і д-р І. Янчишин. До Контр. Комісії ввійшли С. Крупка і Я. Сена, а до Тов. Суду М. Татарин і П. Гнатюк.

На закінчення зборів д-р І. Янчишин виголосив доклад про завдання Об'єднання. Відділ ОПВВУ постав на терені Дітройту півтора року тому і гуртує в себе симпатиків і однодумців тої визвольної боротьби в Україні, яка велася донедавна збройно а тепер продовжується у формі законспірованого, активного і пасивного спротиву широких народних мас на всіх ділянках життя. Як відомо, цю боротьбу під час війни і після неї проти нового большевицького окупанта зуміла очолити, унапрямити і політично узасаднити Українська Головна Визвольна Рада, як понадпартійний, в с е народний, революційний центр. Практичним застосованням тих нових і мобілізуючих ідей, які видвигнула УГВР, була Українська Повстанська Армія, як збройне рам'я цілого народу, а не одної політичної групи, і в якій боролись люди різних політичних переконань, а то й українські патріоти без окресленого політично - групового забарвлення. Дальшим продовженням росту і поширення цих ідей була ОУН, яка станула на шлях революційної організації широких мас, а не вузького ідеологічного ордену, і яка, не розгубившись в нових обставинах, зуміла не тільки оборонити ідею Української Самостійної Соборної Держави перед рафінованою пропаґандою большевиків, але також показати її перед широкими масами як найбільш прогресивну, здорову і одиноку розв'язку теперішнього колоніяльного п о н е волення України. Зробили це передові підпільні публіцисти українського визвольного руху у своїх творах, які залишились досьогодні і є відомі на еміґрації. У заключному слові доповідач подав, що найкращою допомогою для визвольної боротьби в Україні буде як найбільша громадська, наукова і вміла політична активність української еміґрації.

У дискусії і в пропозиціях відносно дальшої праці Відділу вирішено: звернутися із закликом до колишніх учасників різних формацій визвольного руху, які перебувають на терені Дітройту, ставати членами Об'єдання ПВБУ і активними співучасниками місцевого громадського життя, надальше співпрацювати і піддержувати Метроп. Від. УККА і інші громадські організації, які стоять на засаді здорової громадської співпраці, і продовжувати виправдану у минулій праці настанову — об'єднання всіх конструктивних українських сил для добра нашої визвольної справи. Збори закінчено відспіванням національ. гимну.

Я. І.

Филаделфія, Па.

Загальні Збори 43-го Відділу СУА

8-го лютого в приміщенні централі відбулися річні загальні збори 43-го Відділу який в останньому році під головуванням пані О. Грабовенської подвоїв своє членство і дійшов до сотні готових до суспільної праці жінок.

Із звітів уступаючої Управи присутні на зборах довідалися, що Відділ проробив велику і всебічну працю. Ніс щедру і постійну допомогу потребуючим в Польщі, Чехословаччині та Югославії, опікувався старенькою дівчиною, посилав в'язням пачки тощо. Гроші на ці цілі приходили із різних імпрез (вечерниці перкалеві, вишивані, Веселий Львів, базар, свячене), як також із добровільних датків на книжечки суспільної опіки.

На культурно - освітньому відтинку голова враз з культ. освіт. референткою дбали, щоби місячні сходини завжди були цікавими, вплітаючи поміж чисто ділові справи виступи запошених, відомих прелеґентів.

Присутня на зборах голова СУА, пані Олена Лотоцька висказала своє признання уступаючій Управі і цілому 43-му Відділові, заохочуючи його до дальшої посиленої праці, бо всі задуми і пляни, які виходять з централі, спираються виключно на тих відділах, які ставляться до централі з довір'ям, доброзичливістю і не жаліють труду для нашої найвищої мети — Вільної України.

В склад нової Управи увійшли пані: А. Вілинська — голова, О. Грабовенська і М. Євсевська — містоголови, Я. Оранська — секретарка, д-р Т. Цісик — сусп. опіка, М. Острук і М. Данилів — культ. осв. референтки. Л. Чайківська і І. Черняхівська — імпрез. реф., І. Мамчин — касієрка, К. Слюзар — госп. реф., Н. Перфецька — орган. реф., М. Чайковська, Я Іваш, М. Богачевська — Контр. Комісія.

І. Савицька
пресова реф.

Клівленд, Огайо

Виставка українського народного мистецтва

Прилюдна Бібліотека (Клівленд Паблік Лайбрері) при 325 Супіріор Евню, яка має своїх 36 філій розсіяних по цілому місті, нараховує в загальному приблизно 3 мільйони книжок англійською й різними іншими мовами світу з усіх ділянок письменства та знання. Вона — як і національні Городи Культури, з окремим Українським Городом Культури, у величезнім парку Рокефеллера на сході міста — є теж свого роду осередком культурного життя всіх народностей, які живуть у Клівленді. Тут відбуваються даром показові концерти, всякі доповіді й описи подорожей, дискусійні вечори, тут висвітлюються кольорові діяпозитиви з видами актуальних подій і країн, тут є читальня часописів усякими мовами (також „Свобода"), є книгозбірня для невидющих, є приміщення для праці науковців, прелеґентів, студентів і шкільної молоді.

В цій то бібліотечній централі чи головній бібліотеці (Мейн лайбрері) міста Клівленду влаштував 33-ий Відділ „Союзу Українок Америки" ім. Л. Українки під проводом голови пані Михайлини Ставничої прегарну виставку українського народного мистецтва в п'ятьох великих вітринах - нішах, спеціяльно призначених для різнородних виставок, а вміщених у підвальному пристановищі та на 3-му поверсі біля багатющого на книжкові й платівкові засоби відділу мистецтв.

Ця виставка тривала від 16 до 30-го листопада 1958 р. Не була вона багата кількістю, бо на це й не ставало місця, але все, що було розміщене, визначалося добірністю, дбайливим викінченням і — слід це підкреслити — переважно виконане було руками українського жіноцтва. До Комітету, який очолювала пані М. Грушкевичева, входило крім неї сім жінок (пані Ярослава Ґерґель, Неоніля Раковська, Юлія Тарнавська, Іванна Яремко, Люба Яцишин і панна Є. Бобків), а всі експонати дали 35 пань із Клівленду. Народня ноша, вишивання, різьба, кераміка тощо не творили окремих відділів, а з кожної ділянки мистецтва експонати були надзвичайно естетично розкладені в кожній вітрині.

Образотворче м и с т е цтво, графічні праці не були на виставці заступлені, також ізза браку місця. Відділ вишивання красувався прегарними роботами сорочок, волинської портіси на двері, скатертин, рушників, подушок, серветок різних розмірів, стяжок, плахти, гуцульського киптаря та кількох ляльок у народніх строях. Була тут різноманітна техніка виконання: хрестиками, гладдю, низинкою, насилюванням та інша. Заступлені були зразки народної творчости Центральної України, Західньо - Українських Земель із Гуцульщиною та Буковини. Всіх експонатів 25. Гаптованих виробів, килимів, вибійок не виставлено, з причини браку місця.

З різьблених виробів були: хрест на стіну, касетки подовгасті й круглі на біжутерію, папіросниці, тарелі, обкладинки на альбоми, записники до книжок, приладдя до писання, раква, булава та інші. Різьба — модерна, гуцульської техніки з інкрустацією, виконана бездоганно гарно й захоплююче. Шкода, що не було ефектовних гуцульських трираменних свічників і наслідування старовинних ручних дерев'яних хрестів. Експонатів 17.

Керамічні вироби також модерні, сучасної техніки: вази, попельнички, миски, збанки, плескачі, колачі тощо. Із старинних виробів цікава урна, з накришкою. Експонатів 14.

Різних книжок було 23, переважно англійською мовою (15), із них 7 книжок про українське мистецтво.

Виставку оглянуло багато людей, переважно американців. Із їх уст чути було повне признання й подив та захоплення українською народною творчістю. —

Леонід Бачинський

Джерзі Сиґі, Н. Дж.

Спільна Просфора

Заходом 71-го Відділу Союзу Українок Америки та „Самопомочі" при співучасті Товариств „Рідна Школа" СУМА, Пласт, Відділ УККА і ООЧСУ відбулась 1-го лютого в залі УНДому „Спільна Просфора".

Імпрезу відкрила пані М. Колодій і передала дальше її ведення тостмайстрові п. С. Максим'якові. Серед абсолютної тиші найстарший з-поміж української громади в Джерзі Сиґі п. Ференцевич вніс на залю традиційного „Діда" і висловив до 200 присутніх віншування: „Любіться і в'яжіться так тісно, як тісно зв'язаний цей сніп".

Місцеві священики благословенням просфори та молитвою почали „Св. Вечерю". Під час трапези представники товариств у своїх привітах підчеркнули важливість релігійно - національних традицій на чужині. Рецитацією п. О. Кравченюк та інсценізацією вірша Б. Лепкого „Свят Вечір" (виконавці пп. Ю. Ференцевич, І. Цьолко, М. Дзядів, М. Вура, В. Могучий), доповнено добре уложену програму.

Смачний борщ, голубці та кутя, приготовані п-ми Демченко, Качмарською, Яременко, Могучою, Ференцевичевою, Одум'яковою, Садівниковою, Кравченюк, Бачинською, Ситник, здобули загальне признання присутніх. Молитвою, проведеною священиком, закінчено офіційну частину вечері. Зразковий порядок на залі, вишивкою прибрані столи, що про них подбала пані М. Турко, та наскрізь вміле ведення програми вечора п. С. Максим'яком, причинилися до повного успіху імпрези.

Весь дохід в сумі 250 долярів вислано на залишенців.

Л. М.

● **Гаррі Веллінгтон Лейдлер**, відзначаючи 75-річчя з дня свого народження, пригадав дещо з своєї діяльности. У 1912 році він домагався створення робітничої спілки, і за це його прозвали бунтівником-соціялістом. У 1929 р. він вимагав запровадження старечих пенсій, і сенатори приліпили йому ярлик „крайнього радикала". Тепер усе це є здійснене, а 75-річний засновник „Соціялістичного Товариства" і голова Ліґи за Промислову Демократію" *пише* історію свого життя.

Сенатор Кеннеді приховує свої пляни до 1960 року

Вашингтон. — Сенатор-демократ Джан Ф. Кеннеді, якого називають між можливими кандидатами на президента в 1960 році, заявив на телевізійній програмі Колумбія Бредк. Систем, що „відповідним часом говорити про кандидатуру на президента буде 1960-ий рік, „а тепер він не є кандидатом". Він сказав, що на його думку, провідник сенатської більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон із Тексасу „має можливість здобути номінацію", і що двократний кандидат із 1952 і 1956 років Адлей Е. Стівенсон може бути найменований ще раз, якщо номінаційна конвенція зайшла б у сліпий кут. Кеннеді заперечив поширювану панією Ф. Д. Рузвельт вістку про те, що його батько — Джозеф П. Кеннеді, вже тепер видає великі суми між агентів і аґітаторів, щоб підготовити кандидатуру свого сина на президента ЗДА. — Також і сенатор- демократ із Джорджії Герман Толмадж заявився за номінацію Джансона, який є найздібнішою людиною, що він її колинебудь бачив, і який надається на найвище становище в країні. Представник республіканської меншости в Палаті Репрезентантів Чарлз А. Галлек сказав на телевізії, що між республіканськими кандидатами в 1960 році будуть віце-президент Ричард М. Ніксон і ґубернатор Ню Йорку Нелсон А. Рокефеллер.

Комісар І. Клеґ стверджує стабільність цін в січні ц. р.

Вашингтон. — Комісар статистика Івен Клеґ ствердив, що індекс цін на консумпційні товари в січні ц. р. не виказував більших змін і становив 123.8 відсотка, це значить, що був тільки на одну десяту відсотка більший від індексу з грудня 1958. Можна б говорити про стабільність цін на споживчі товари тому, що індекс цін від квітня 1958 р. досі стояв між 123.5 і 123.9 (липень і листопад) 1958. В січні подорожчали харчі (м'ясо і свіжа городина), а подешевшали кава і яйця. Комісар Клеґ передбачає подешевшання м'яса, в загальному на його думку не повинно бути більших змін в цінах на товари щоденного вжитку. Робітник із трьома членами родини заробив тижнево $78.70, а самотний — $71.20. Купівельна сила промислового робітника в січні виносила 123.0 відсотка з пересічними заробітками (в роках 1947—1949, але в грудні 1958 вона виносила — 124.8 відсотка; зменшіння внаслідок зменшеного числа надчисельних г о д и н праці в тижні.

● **У Гамбурґу** державний прокуратор сконфіскував число широковідомого в Німеччині ілюстрованого тижневика „Дер Штерн" за статтю, в якій закидається зловживання в центральному західньо - німецькому уряді внутрішньої безпеки, що в 1954 році придбав собі злу славу, коли його тодішній голова д-р Отто Йон утік до комуністів.

● **В Англії** за останній тиждень померло від інфлюенци 144 особи, а за тиждень перед тим 54 особи. Протягом тих самих двох тижнів на запалення леґенів померло 986 осіб, а на бронхіт — 1,362 особи. Це живо смерти приписують мряці, начиненій вугільним газом.

Внесли законопроєкт про безплатне лікування емеритів соціяльного забезпечення

Вашингтон. — Конґресмен-демократ із Ровд Айленду Ейк Дж. Форанд вніс законопроєкт про те, щоб поширити соціяльне забезпечення тим способом, щоб ті особи, які живуть з емеритур соціяльного забезпечення, мали безплатне лікування в шпиталях та безплатні операції. Цей внесок підтримують ліберальні члени Конгресу та Американська Федерація Праці-Конґрес Індустрійних Організацій. Проти цього виступає Американське Лікарське Товариство, кажучи, що це перший крок до „соціялізованої медицини". (Так лікарі називають те, що в Европі називається „Касами хворих", які не є жадним соціялізмом). Коли б Конґрес ухвалив цей проєкт, то одночасно треба б було збільшити вкладки до соціяльного забезпечення на кілька відсотків від теперішніх ставок. Конґресмен пропонує, щоб збільшити до $6,000 суму, від якої треба платити вкладки до соціяльного забезпечення, і яка тепер виносить $4,800. Згідно з пропонованим законом пацієнт, що користає з соціяльного забезпечення, міг би бути безплатно в шпиталю впродовж 60 днів, і мав би право на безплатну операцію.

● **Міхаїл Первухін**, який на 21-му з'їзді комуністичної партії в Москві мусів „каятися" за свою співпрацю з „антипартійною групою" Маленкова-Молотова, вернувся на своє становище амбасадора СССР у Східній Німеччині. Кол. прем'єра Молотова, лідера „антипартійної групи" до ласки не приверено, твердять газети. Молотов мібито мав стати амбасадором у Голляндії.

ПОМЕР МИХАЙЛО МЕЛЬНИК, ПРЕДСІДНИК 317 ВІДДІЛУ УНС

Дня 9. лютого 1959 помер на удар серця підчас праці Михайло Мельник, предсідник 317 Відділу УНСоюзу, „Запорожська Січ" в Сиракюзах. Покійний походив зі Смільника, Зах. Україна, і прибув до ЗДА тому сорок дев'ять років. Крім членства і праці у Відділі УНСоюзу, був він активним громадянином української громади в Сиракюзах. Був він членом УНДому, ЗУАДК-у, УККА, та членом церковної ради української католицької церкви св. Йоана Хрестителя. Осиротив дружину Марію, чотири дочки, одного сина, п'ятеро внуків, та брата Миколу.

УРЯД ЗДА Є ВЛАСНИКОМ 769,700,000 АКРІВ ЗЕМЛІ

Вашинґтон. — Згідно з інвентарем з 30-го червня 1958 року уряд ЗДА має 769,700,000 акрів землі, які представляють вартість 45,600,000,000 долярів. Ця земля находиться в кожному стейті, в дистрикті Колумбія, в усіх територіях і посілостях ЗДА та в 108 закордонних країнах. В стейті Аляски уряд має аж 98.7 відсотка землі, бо цю територію купив був американський уряд від царської Росії.

VII КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Дискусія над звітами Екзекутиви УККА

До дискусії над звітами голови і президента УККА та над звітами членів Екзекутиви зголосилися 54 делегати. В загальному дискутанти обговорювали зовнішню і внутрішню ділянки діяльности керівних органів УККА, підкреслюючи успіхи в зовнішній ділянці і стверджуючи деякий занепад у внутрішній ділянці, особливо ж на відтинку збіркової акції на Народний Фонд.

Д-р Володимир Пушкар (Филаделфія) критикував крім того організаційну сторінку Конґресу, зокрема те, що немає часу на передискутування проблем, важливих для дальшого розвитку УККА. Промовець висловлював вимогу, щоб організації приналежні до УККА боролися не тільки за привілеї, але брали на себе теж і обов'язки супроти УККА.

Мирон Леськів (Нюарк) — підкреслював вагу зв'язків з американськими політичними чинниками і вимагав звернути більшу увагу на пропаґанду української справи з допомогою телевізійних програм.

Михайло Лисогір (Ню Йорк) обстоював конечність перебудови внутрішньої структури УККА.

Мирослав Семчишин (Шикаґо) говорив про структуральну й організаційну кризу в УККА і висловлював невдоволення звітом голови УККА, який був тільки зіставленням дат і фактів. Вимагав, щоб УККА співпрацював з усіма політичними чинниками, а не тільки з деякими.

Микола Бігун (Клівленд) у своєму виступі передав дезидерати конференції відділів УККА стейтів Огайо, зокрема щодо пристосування статуту до актуальних завдань української справи під сучасну пору.

Петро Павлович (Ню Йорк) говорив про різні нездорові явища в українському внутрішньому житті, зокрема про летючки й акції проти різних активних і видатних громадян, що впливає шкідливо теж і на громадську жертвенність.

Д-р Антін Жуковський — (Норт Дакота) підкреслював шкідливість несконсолідованости в деяких українських громадах і подвійного відзначування національних річниць.

Теофіль Бак-Бойчук (Филаделфія) висловлювався за співпрацю церковних чинників в УККА й обстоював конечність відбуття світового Конґресу Українців.

Іван Паливода (Ню Йорк) говорив про загострювання внутрішніх конфліктів серед українського громадянства і про невідповідну форму різних громадських виступів.

Інж. Зенон Кохановський (Филаделфія) говорив про участь українських інженерів у професійному громадському житті.

П. Мороз (Боффало) апелював до проф. Добрянського, щоб він відкликав свою резиґнацію із становища голови.

Ред. Роман Ільницький (Ню Йорк) обстоював думку, щоб скликати надзвичайний Конґрес УККА для зміни статуту і перебудови внутрішньої структури.

Д-р Володимир Ґалан (Филаделфія) ствердив, що актуалізація української справи була започаткована в ЗДА вже в 1917-1918 рр., коли вперше був проголошений Український День у ЗДА, а не щойно після 1948 р., коли до ЗДА прибула нова іміґрація. Промовець підкреслив теж, що причини сьогоднішніх труднощів треба шукати не в статуті, але в людях.

П. Левицький (Шикаґо) порушував справи зв'язані з діяльністю комісії молоді в УККА.

Адв. Антін Луцький виступав проти проявів партійної нетолеранції, які розбивають внутрішню роботу УККА.

Д-р Степан Горак — (Дітройт) вимагав започаткування нових ефектовних політичних акцій і підтримки для Капелі Бандуристів.

Катерина Пелешок (Ню Йорк) вимагала звернути більшу увагу на участь жінок у праці УККА. Запропонувала проголосити день смерти Ольги Басарабової загальнонаціональним Святом Героїнь.

Степан Шипилявий (Боффало) аналізував справу зменшення жертвенности.

Степан Процик критикував невідповідну підготову Конґресу і нефахове ведення праці Екзекутиви УККА.

Степан Хемич (Ню Йорк), голова Фонду Катедри Українознавства, апелював у справі широкої громадської підтримки для цього Фонду.

Іван Білоус (Дітройт) стверджував, що де праця поставлена відповідно, там немає упадку жертвенности.

Ред. Микола Денисюк (Шикаґо) пропонував змінити систему виборів на пропорційну.

Д-р Володимир Комаринський (Нюарк) ствердив, що невиконано постанови про заснування Американського Товариства Приятелів України і критикував діяльність Політичної Ради.

Іван Гудзовський — (Ню Йорк) висловлювався за право критики супроти всіх і вимагав, щоб УККА реаґував теж на факти компромітування української справи різними групами і особами.

Д-р Мирослав Прокоп (Ню Йорк) ствердив, що питання визвольної боротьби не знайшло місця в дискусії, і що говорили про це тільки запрошені не-українські промовці.

Д-р Денис Квітковський — (Дітройт) вимагав більше часу на виступи для делеґатів від відділів УККА.

Крім вище згаданих під час дискусії виступали ще п-ні Чайковська і пп. д-р Лозинський, Ґурняк, Шекерик, Блажків, Ничай, Футала, Лимаренко, Крупка, Бачинський та ін.

Мадярщина припинила протиамериканську кампанію

Будапешт. — Комуно-мадярський уряд, мабуть, рішив припинити свою протиамериканську кампанію та старатися злагіднити відносини. До цього висновку дійшли закордонні обсерватори в Будапешті, здивовані виступом комуномадярського прем'єра Ференца Мюніха в минулу середу у будапештенському парляменті. Мюніх не тільки не зробив ніякого випаду проти Америки, а заявив буквально, що „в останньому часі виявились деякі познаки щодо можливости нормалізації ситуації і ми щасливі, що можемо ті познаки привітати".

В американській амбасаді в Будапешті нічого не знають про такі „познаки" і „можливості", але мадярський шарж д'афер у Вашинґтоні Тібор Задар відвідав недавно державний департамент і після того заявив журналістам, що „обидві сторони висловили бажання поправи взаємин". Як відомо, головним пунктом, що сердить мадярських комуністів, є перебування від осени 1956 року в будинку американської амбасади у Будапешті кардинала Міндсенті, як теж необсаджування американської амбасади амбасадором, внаслідку чого формально ЗДА не визнали ще теперішнього комуно-мадярського режиму.

Посадник Едмонтону Василь Гавриляк візьме участь у Конґресі в Берліні

Едмонтон. — Посадник Василь Гавриляк відлетить цього літа до Берліну як один з репрезентантів Канади на Конґрес Міжнародного Союзу Місцевої Влади, що відбудеться 18-20 червня. Посадника запросила Канадійська Федерація Муніципалів, якої він є екзекутивним членом і бувшим президентом. Міська рада погодилася, щоб місто заплатило кошти подорожі в сумі 1,500 долярів. Теперішній 14-ий з черги конґрес скликають Канадійська Федерація Посадників і Муніципалів, Конфедерація Посадників З'єдинених Держав і Американське Муніципальне Товариство. Перед виїздом до Берліну посадник Гавриляк візьме участь в річних зборах КФММу Норт Бей, Онт., від 31 травня до 3 червня. Разом з ним візьмуть участь у зборах три алдермени, яких він призначить.

В 2000-му році населення землі досягне 6.3 більйона

Вашинґтон. — Соціолог Університету Джорджа Вашинґтона д-р Гаролд Л. Ґейсерт передбачає, що в 2,000 році населення нашої землі виноситиме 6,300,000,000 осіб, якщо воно збільшуватиметься в теперішньому темпі. Це буде збільшення населення майже на 152 відсотки в порівнянні зі станом з 1950 року. В 1957 році населення світу виносило 2,790,000,000. Згідно з вислідами студій д-ра Ґейсерта населення країн Латинської Америки виказує найбільший приріст в порівнянні з іншими більшими районами світу. До 2,000 року це населення Латинської Америки зросте на 265 відсотків, це значить виноситиме 592 мільйони, населення Азії збільшиться на 181% (3,870 мільйонів), Африки — 160 відсотків (517 мільйонів). Населення Европи (без СССР) мало б зрости тільки на 44.5 відсотка (568 мільйонів). Населення ЗДА і Канади повинно збільшитися на 85.7% (312 мільйонів), а СССР мав би мати в 2,000 році 379 мільйонів населення (збільшення на 109.4 відсотка в порівнянні з 1950 роком.

Лік проти пістряка може вже бути в 1965 році

Ню Йорк. — Товариство Фармацевтичних Продуцентів передбачає великий ріст свого промислу і вірить, що вже в 1965 році буде готовий лік, який з успіхом лікуватиме жахливу недугу пістряка. Згідно зі звітом цього товариства фармацевтичний промисл розвивається найшвидшим темпом в порівнянні з іншими промислами. Перед другою світовою війною продавали ліків на суму 500 мільйонів долярів, а в 1958 році за 2,500,000,000 долярів. В 1962 році мали б винайти лік проти недуги серця, і тоді нові ж ліки проти умових хворіб та вакцину проти перестуди. Заповідають також нові ліки для поборювання ревматизму і артретизму. Про ріст фармацевтичного промислу свідчить те, що в 1952 році інвестиції в цей промисл виносили 60 мільйонів долярів, а в 1958 році — 170 мільйонів.

● **Климентій Ворошилов**, голова Верховного Совєту СССР поважно хворий. Його подорож до Індії, куди він мав виїхати 24 ц. м., відкликано. Також він був відсутній на недавньому з'їзді компартії в Москві. Ворошилов має 78 років.

● **Московське радіо** повідомило, що на території Кавказу схоплено „багато шпигунів", перекинутих з Туреччини. Слідство — сказано в совєтському повідомленні — вже закінчено, і незабаром усіх тих „шпигунів" судитимуть.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Управа Б-ва св. Василія, Відд. 168 подає до відома, що Місячні Збори, які мали відбутися в неділю, 8-го березня 1959 р., з причини зайняття залі в цей самий день не відбудуться, а відбудуться один тиждень скоріше, це є в неділю, 1-го березня 1959 р., в год. 2:30 по пол. в УНДомі — 760 State St. Просимо членів прибути на час і вплатити членські вкладки. — Управа.

ШИКАГО, Ілл. — Управа 301 Відд. ім. Д. Вітовського повідомляє, що 15-го лютого 1959 р. вибрано нову Управу на 1959 рік в такому складі: В. Іващук голова, Р. Шерстюк, заст.; Ю. Паславський, рек. секр.; П. Врублівський, фін. секр.; А. Доманчук, опікунка хворих. Контр. Комісія: Н. Ткачинський, голова, О. Лінович і О. Масловський — члени. У фінансових справах проситься звертатись на адресу; Petro Wrubliwsky — 1017 N. Sacramento Ave., Chicago 22, Ill. або на число тел. HU 6-2369 c/o Fylypowych. Місячні збори відбуватимуться кожної першої неділі в місяці.

Посмертні Згадки

Микола ГАЛЬКЕВИЧ, довголітній член Відд. 59 УНСоюзу в Бриджпорті, Конн., помер несподівано 21-го грудня 1958 р. Покійний вступив до УНСоюзу 1934 р. Народився в м. Гаррисбурґу, Па., а вихований був в селі Колтів, Золочівського пов., Зах. Україна. Полишив дружину Гелен, 4 синів, Миколу, Ричарда, Роберта і Иосифа та доньку Шірлі. Похорон відбувся 24-го грудня 1958 р., з пох. заведення до місцевої української греко-кат. церкви, при участі Родини, Членів Тва, „Укр. Січі", Знайомих і Приятелів. Поховано на цвинтарі св. І. Хрестителя в Стретфорді, Конн. — В. Н. П.

М. Галькевич, секр.

Євстахій ЯХВАН, довголітній член 29 Відд. УНСоюзу в Нантікок, Па., помер 27-го січня 1959 р., проживши 77 років. Покійний наро. в селі Вислічок, пов. Сянік, Зах. Україна. Полишив у великому смутку дружину Мелянію, 5 дітей: Андрія, Анну, Івана, Марію і Стенлея, 2 зятів, 1 невістку, 3 внуків, брата Андрія у краю і сестру Анну. Похорон відбувся 31-го січня 1959 р., з пох. заведення до церкви св. Спаса, а опісля на цвинтар, при участі Родини, Членів і Знайомих. — Вічна Йому Пам'ять.

Управа

Юрій ПРИСТАШ, довголітній член Б-ва св. Петра, Від. 274 УНСоюзу в Йонґставні, О., помер 9-го лютого 1959 р. на удар серця. Покійний народ. 1889 р., походив зі села Дашівка, пов. Лісько. Покійний полишив у смутку 3 синів, Івана, Миколая і Михайла, 2 доньки, Анну і Настуню та 16 внуків. Похорон відбувся 13го лютого 1959 р., при участі Родини, Приятелів та Членів Б-ва. Поховано на цвинтарі укр. прав. церкви — В. Н. П.

Т. Сенедяк, секр.

ТАРЗАН, ч. 4214. Несподіванка готова.



Після закінчення обох бар'єр люди закинули петлю зі шнура на поблизький конар і відчинили браму, піднявши її вгору.

Тарзан швидко прив'язав сильно шнур, тримаючи в повітрі браму.

— Починаймо! — зі зворушенням сказав мавполюд. — Нему, лізьте на дерево і чекайте. Як Тантор пройде через отвір … переріжте шнур!